

de vorbă cu prietenii, cari se aflău la sute de kilometri depărtare, servindu-ne de nisce mici aparate, legate între ele prin sîrme de fier și acum e vorba să nu mai trebuiască nici sîrme; am vădut trăsuri mergînd fără cai și fără aburii; am vădut doctori vindecînd turbarea, anghina și nădăjduiesc ca în curînd să-î vîd vindecînd și oftica; am vădut lumină nevîdută trecînd — cum lumina sîrelei trece prin geam — prin lemne, prin metale, prin corpul omului viu, așa în cît i se vede hîrca și măruntaiele de pe dinafară etc., și acum nu mai mă mir de nimic: găsesc în toate cîte ceva care trebuia să se îndeplinescă. Știința nu se clintesc. Ea merge cu pași încetii dar siguri, doborînd înainte-î toate piedicile....

Stelian Petrescu

Licențiat în științele fisico-chimice.

ISPITA

Povestire Populară de Leon Tolstoi.

De mult trăiașu nu departe de Ierusalim doi frați; pe cel mai mare îl chemă Tănase, pe cel mai mic Ionică.

Locuința lor eră pe un deal lîngă oraș și se hrăneău cu ce le dedeău ómenii.

Đilele și le petreceaă dînșii cu munca dóră nu pentru ei; lucraău pentru cei săraci, pe la ómenii cari gemeău sub greutatea muncei, pe la bolnavi, orfanii și văduve și plecaău fără să primescă șimbrie.

Și așa petreceaă frații tótă sêptămîna despărții unul de altul și se întilneaă numai Sîmbătă sêra acasă. Duminica tótă điaua o petreceaă împreună, se rugaă Domnului și mai vorbeaă. Și îngerul lui Dumneđeu se coborà la dînșii și-î bine cuvînta. Lunea diminêța iar se despărțeaă și fie-care apucà în altă parte. Așa trăiră frații anii mulți și în fie-care sêptămîna veneă îngerul și-î blagoslovia.

Intr'o Lună, pe când se duceaă la lucru pe căi deosebite, îi pãru reū lui Tănase să se despartă

de fratele-î iubit, de aceia se opri și se uită îndărăt cu mare dor. Și Ionică se opri, își puse o mână drept cozoroc la ochi să vadă mai bine și privi cu luare aminte într'un loc; pe urmă se apropiă de locul acela, dar, par'că l-ar fi fugărit o fiară sălbatică, așa o rupse d'odată de fugă sărind peste deluri. Tănase se minună mult de tréba asta și se duse la locul acela pentru a află de ce se spe-riase așa fratele său. Cum se apropiă, vede că lucesce și scînteie ceva la sóre; și cum ajunse zări în iarbă, par'că ar fi fost turnată cu o măsură, o grămadă mare de aur.

De ce s'o fi speriat și de ce a fugit fratele său? gândi Tănase, în aur nu e nici un păcat. Păcatul e în om. Cu aurul se pôte face rău, dar se pôte face și bine, câte văduve și câți orfanî nu se pot hrăni, câți golani nu se pot îmbrăca și câtor nevoiași și bolnavi nu li se pôte veni în ajutor cu acest aur! Nu e vorbă, și acum dóră slujim pe ómenî, dar slujba nóstră e neînsemnată, ca după puterile nóstre slabe; dar cu aurul acesta am putea sluji pe ómenî, mai cu folos.

Tănasié voiă să le spuie tóte acestea lui frate-său, dar Ionică nu se mai zărea de fel.

Și Tănase își scóse mantaua, puse atîta aur în-
tr'însa cât putea duce, ridică sarcina în spinare și o duse în oraș; intră într'o cărciumă, dădu aurul stăpînului și se întórse să aducă ce mai rămăsese.

După ce adunase totul la un loc, cumpără de pe la ómenî locuri góle în oraș, cumpără piatră și lemne, tocmi lucrători și zidi trei case mari: una pentru văduve și orfanî, una pentru cei ologi și nevolnici, un adăpost pentru călători streinî și cerșetori. Și găsi trei bătrîni evlavioși: unuia îi încredință privigherea peste azilul dintîi; celui de al doilea peste azilul de nevolnici; celui de al treilea peste adăpostul străinilor. Îi mai rămăsese trei mii de bucăți de aur și dădu câte o mie fie-căruia dintre cei trei bătrîni, ca să ajute pe cei în nevoie.

Cele trei case se umplură curînd cu ómenî ne-

volnică, bătrîni și săraci, ei lăudau pe Tănase pentru toate câte le făcuse. Și așa era de mare bucuria, în cât simția dorința de a nu mai părăsi orașul. Fiind că iubia însă pe frate-său, își luă rămas bun.

Nu păstrase pentru sine nici o bucatică de aur, tot cu hainele vechi cu cari venise, o porni înapoi.

Cum se apropie de delul unde era locuința lor, îi trecu prin minte: «frate-mieș nu a făcut bine, cînd și-a întors fața de la aur și-a șters-o d'afuga, n'am făcut eu mai bine?»

Tocmai cînd se gîndia ast-fel, vîdî d'odată stînd în drum îngerul, care îi blagoslovia în tot-d'a-una pe el și pe frate-său, cîutînd aspru la el. Tănase se oprî înlemnit și întrebă:

— Pentru ce stăpîne te uîți încruntat la mine?

Și îngerul cuvîntă:

— Fugi în lături d'aici, nu ești vrednic să trăiești la un loc cu fratele tău. Un singur pas al lui face mai mult de cât toate cele ce ai săvîrșit tu cu aurul.

Tănase spuse cător săraci și călători străini le dăduse hrană, de căți orfanî îngrijise...

Îngerul nici nu voia să asculte și-i dîse:

— Același diavol, care a pus aurul în drum ca să te ispitescă, tot el te-a învățat și vorbele acestea.

Pe Tănase îl muștră cugetul și înțelese că faptele sale nu le săvîrșise spre laudă Domnului și plînsese amar și se căi.

Atunci îngerul se dădu în lături și lăsă slobod drumul pe care stetea așteptînd Ionică, fratele său.

De atunci Tănase nu se mai lăsă a fi ispitit de dracul, care vărsase aurul în drum și recunoscî că nu cu aurul, ci numai cu munca se pôte sluji lui Dumnezeu.

Și de atunci frații trăiră împreună ca mai 'nainte, muncind pentru alții.

UN CUVÎNT

Nu pôte fi adevărată prietenie de cât între ómenii cinstiți.